

Onderwerp Verlengen pilot vrijlaten eindejaarsuitkering
Ter informatie

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon 14 050

Bijlage(n) 1

Ons kenmerk 31543-2025

Datum

Uw brief
van

Uw kenmerk

Geachte lezer,

Wij hebben besloten om de pilot vrijlating van de eindejaarsuitkering in de bijstand te verlengen totdat de Participatiewet in Balans in werking treedt. Door deze wijziging van de Participatiewet worden onder andere de bijverdiengrenzen verruimd en parttime inkomsten voor inwoners in de bijstand automatisch verrekend.

Achtergrond en toelichting op het besluit

In 2019 is de gemeente Groningen gestart met een pilot om de eindejaarsuitkering van mensen die parttime werken en aanvullend bijstand ontvangen, niet te verrekenen. De proef is destijds bedoeld om het verrekenen van inkomsten in de bijstand eenvoudiger te maken en daarmee financiële problemen te voorkomen. Daarnaast wilden we parttime werk belonen en de administratieve last voor de gemeente verkleinen. Eind 2023 hebben we de pilot vrijlating van de eindejaarsuitkering verlengd tot en met eind 2024. We hebben de vrijlating tot eind 2024 geregeld omdat we ervan uitgingen dat de wetwijziging door de Participatiewet in Balans begin 2025 in werking zou treden. Deze wetwijziging is uitgesteld. Hoewel de streefdatum voor de inwerkingtreding van de wet nog steeds op 1 juli 2025 staat, zijn er signalen dat deze datum niet zal worden gehaald. Ook kan het zijn dat de wetgeving gefaseerd in werking treedt.

Al sinds 2019 laten we de eindejaarsuitkering vrij. Wij achten het nu stopzetten van de vrijlating van de eindejaarsuitkering niet zorgvuldig richting de groep van 170 bijstandsgerechtigden die hiervan de afgelopen jaren gebruik heeft gemaakt. Zij hebben de vrijlating van de eindejaarsuitkering bijzonder positief gewaardeerd. Het was voor sommigen een extra stimulans om aan het werk te gaan. Het stopzetten van de vrijlating op dit moment, geeft een verkeerd signaal af.

Bovendien draagt verlenging van de pilot bij aan het verminderen van de administratieve lastendruk. Dit geldt voor zowel de bijstandsgerechtigde als voor de gemeente. De verrekening zou plaats moeten vinden in één van de drukste maanden van het jaar (december), waardoor er extra werkdruk zou ontstaan op de gemeentelijke organisatie, die al onder druk staat. Daarnaast heeft de bijstandsgerechtigde minder administratieve lasten omdat de eindejaarsuitkering niet hoeft te worden verrekend. Daarbij komt dat de bijstandsgerechtigde in de navolgende maanden last kan hebben van een eventuele verrekening omdat niet alle inkomsten in december ingehouden kunnen worden. Dit kan tot financiële onzekerheid leiden.

We zullen stoppen met het niet verrekenen van de eindejaarsuitkering na inwerkingtreding van de Participatiewet in Balans. We weten nog niet wanneer de wet in werking treedt en welke maatregelen dan worden meegenomen. Aangezien de wet mogelijk in fases in zal gaan stoppen we in ieder geval met de vrijlating op het moment dat de bijverdiengrenzen zijn verruimd of dat parttime inkomsten in de bijstand automatisch verrekend gaan worden. Het is dan niet meer mogelijk om inkomsten op een andere manier te verrekenen dan de gestandaardiseerde norm. Bovendien streeft de regering een uniforme werkwijze na die voor alle gemeenten hetzelfde is. Verder wordt het stopzetten van de vrijlating (in sommige gevallen deels) gecompenseerd doordat in de Participatiewet in Balans de bijverdiengrenzen worden verruimd. Inwoners met parttime inkomsten in de bijstand mogen dan 15% van het netto-inkomen houden. Dit wordt mogelijk voor de duur van één jaar en kan onder bepaalde voorwaarden worden verlengd. Bijkomend voordeel is dat alle inwoners met parttime inkomsten in de bijstand hiervan kunnen profiteren en niet alleen inwoners die een eindejaarsuitkering ontvangen.

Indien de Participatiewet in Balans voor wat betreft deze onderdelen niet uiterlijk op 1 januari 2026 in werking treedt, dan zullen wij beoordelen welke gevolgen dat heeft voor de pilot.

Financiële gevolgen

De financiële gevolgen voor de gemeente Groningen zijn beperkt. Het gaat om een relatief kleine groep van ongeveer 170 mensen die gebruik maken van de vrijlating. Het totale bedrag op jaarbasis ligt rond de € 85.000,--. De lasten in 2024 vormen de basis voor het meerjarenbeeld BUIG 2026-2029. In deze lasten zijn de financiële consequenties van de vrijlating van de eindejaarsuitkering verwerkt. Voortzetting van de vrijlating van de eindejaarsuitkering heeft daarom geen gevolgen voor het meerjarenbeeld. Wij schatten in dat het in 2025 om vergelijkbare aantallen zal gaan.

Juridische gevolgen

Wij realiseren ons dat het niet verrekenen van de eindejaarsuitkering in strijd is met de Participatiewet. De minister heeft de mogelijkheid om een aanwijzingsprocedure te starten als de wet niet rechtmatig wordt uitgevoerd. Sinds de start van de pilot hebben wij geen opmerking van de accountant ontvangen, noch is er een aanwijzingsprocedure gestart. Wij schatten in dat dit het komende jaar ook niet gaat gebeuren. De financiële onrechtmatigheid zullen we meenemen in onze rechtmatigheidsverklaring. Wij zijn ons bewust dat we een juridisch risico lopen door het verlengen van de pilot, maar vinden in dit geval het risico aanvaardbaar omdat het onze inwoners helpt.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Volgvel 2